

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

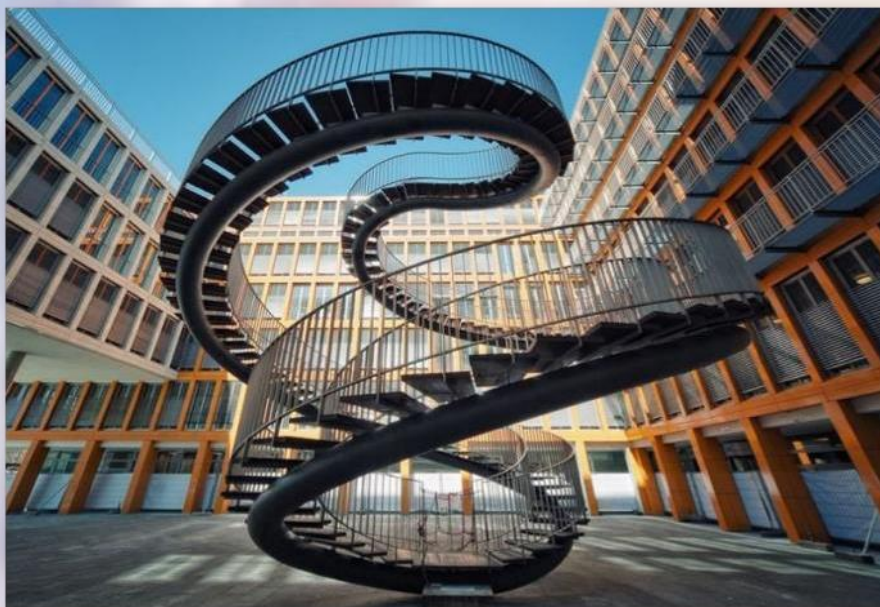
«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ – ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і
літератури. Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ

Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка
Кафедра світової літератури
Кафедра теорії і практики англійської мови

**«ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ В МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ –
ІНДИВІД І СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ»**

**Лінгвістика. Літературознавство. Методика викладання мови і літератури.
Міждисциплінарні дослідження
(психологія, соціологія, історія, політологія, філософія)**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю

(9 квітня 2020 року)

Харків – 2020

УДК 80:17.022.1

ББК 80

Ц 65

Організатори конференції – кафедра світової літератури, кафедра теорії і практики англійської мови ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Голова оргкомітету конференції –

Ю.Д. Бойчук – проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України

Науковий керівник конференц-проекту –

С.К. Криворучко – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри світової літератури, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Члени оргкомітету:

Л.В. Гармаш – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри світової літератури;

К.Ю. Голобородько – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка;

І.І. Дорожко – доктор філософських наук, професор, завідувачка кафедри психології;

С.Т. Золотухіна – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;

І.І. Костікова – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики англійської мови;

А.Г. Козлова – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри світової літератури;

М.М. Журенко – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри світової літератури;

І.В. Разуменко – кандидат філологічних наук, професор кафедри світової літератури

Секретарі: О.О. Атанова, Л.О. Корнієнко, Т.М. Тихоненко, В.К. Четверик

«Ціннісні орієнтири в мистецькому просторі – індивід і соціальний контекст»: Програма і тези доповідей Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (9 квітня 2020 року). Харків. ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 106 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (Протокол № 2 від 11.03.2020)

Тези доповідей конференції, основними темами якої є обговорення системи художніх інтересів письменників / носіїв мови, які впливають на інтелектуальні, моральні, емоційні пласти ідей, конфліктів, героїв / мовленнєвих актів та формують **ціннісні орієнтири** авторів, напрямів, спільноти. На засадах психологічної та аналітичної інтерпретації автори звертають увагу на внутрішні конфлікти героїв у обставинах, що формують варіативність психодрами. Це дозволяє встановити процеси засвоєння / заперечення норм культури, соціальних цінностей персонажів, що висвітлюють вплив спільноти на психіку індивіда, його рефлексію і дозволяють вибрати типи дій суб'єкта / об'єкта у мові, літературі, кіно, мистецтві, психології, соціології, педагогіці, методиці.

Для науковців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

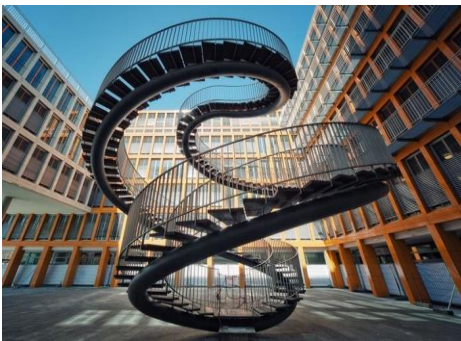
© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Маєвська Й. НОМО LOCALIS – ВЗАЄМОВІДНОШЕННЯ ГЕРОЇВ РОМАНІВ СЕРГІЯ ЖАДАНА ІЗ «МІСЦЕМ» В КОНТЕКСТІ ГЕОПОЕТИКИ	57
Мартыненко Б.В., Стрелец К.В. МЕТАФОРИЧЕСКИЙ СТРОЙ «СЛОВА О ПОЛКУ ИГОРЕВЕ»	58
Марченко Т.М. ДИНАМИКА ЦЕННОСТНЫХ ОРИЕНТИРОВ В АНГЛИЙСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ XIX ВЕКА	59
Мацевко-Бекерська Л.В. КОНЦЕПТ ПАМ'ЯТІ В ЦІННІСНІЙ ПАРАДИГМІ ЮСТЕЙНА ГОРДЕРА	59
Моклиця М.В. ПСИХОАНАЛІЗ ЯК МЕТОД ДЕКОНСТРУКЦІЇ	61
Молоченко І.А. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЗАСОБАМИ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ	62
Москвич Ю.В. ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАД ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ГАРМОНІЙНОГО СВІТОСПРИЙНЯТТЯ У СТУДЕНТІВ	63
Ольховська А.С. ОСОБЛИВОСТІ УПРОВАДЖЕННЯ МАШИННОГО ПЕРЕКЛАДУ ДО ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ	64
Павленко Ю.Ю. ВНУТРІШНІЙ КОНФЛІКТ ГЕРОЇВ ДЖ. ГРІНА: СОЦІАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ (НА МАТЕРІАЛІ «У ПОШУКАХ АЛЯСКИ», «ЧЕРЕПАХИ АЖ ДОНИЗУ»)	65
Павлюк Х.Б. «ФІЛОЛОГІЧНА» ПОЕЗІЯ ФРІДЕРІКЕ МАЙРЕКЕР: У ПОШУКАХ ОСОБИСТОГО ПРОСТОРУ ЛІРИЧНОГО «Я»	66
Паульс В.О. ПОЄДНАННЯ МЕЛОДІЇ ТА СИМВОЛУ У ВІРШІ «ЗАБУТТЯ» СТЮАРТА МЕРРІЛІА	67
Погорелова Н.И. КОНЦЕПТЫ СВОБОДЫ/НЕСВОБОДЫ КАК ОСНОВНЫЕ ЦЕННОСТНЫЕ ОРИЕНТИРЫ В «КОЛЫМСКИХ РАССКАЗАХ» В.Т. ШАЛАМОВА	68
Поддубная Ю.А. ПРОБЛЕМА КОНФОРМИЗМА В ТВОРЧЕСТВЕ АЛЬБЕРТО МОРАВИА	69
Поденко О.Ю. ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА У САТИРИЧНІЙ КАЗЦІ ЛЕОНІДА ФІЛАТОВА «ЗОЛУШКА ДО И ПОСЛЕ»	70
Приходько В.С., Линченко Н.Ю. Б.Л. ПАСТЕРНАК – ПЕРЕВОДЧИК ПОЭЗИИ ДЖ. КИТСА	71
Прушковська І.В. СОЦІАЛЬНІ КОНТЕКСТИ В ТУРЕЦЬКІЙ ДРАМАТУРГІЇ	72

героя настагає «божественное возмездие» (термин Лучано Бертоллуччи) [2, с. 66] в тот момент, когда все самое страшное уже позади: режим Муссолини пал, и народ празднует победу. Марчелло с женой отправляются в деревню. Над ними пролетает самолёт и сбрасывает на них бомбу. Главный герой понимает в финале романа: убежать от себя невозможно.

Литература

1. Моравиа А. Конформист. М., 2004. 90 с.
2. Bernardo Bertolucci: Interviews. University Press of Mississippi, 2000. P. 66–72.

ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОЇ ДЕФОРМАЦІЇ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА У САТИРИЧНІЙ КАЗЦІ ЛЕОНІДА ФІЛАТОВА «ЗОЛУШКА ДО И ПОСЛЕ»

Поденко О.Ю. (Харків)

П'єса Леоніда Філатова «Золушка до и после» (2003) є останнім літературним твором митця. Вона репрезентує сюжет відомої казки Ш. Перро «Попелюшка», переносючи дію у невизначений час, але, безумовно, осучаснюючи події. Назву казки можна трактувати двояко: «до» – у давні часи, що зазначені у казці Ш. Перро, «після» – у новий час і у нових обставинах», або ж «до» укладення шлюбу з Принцем та «після». Вже після року шлюбу Попелюшка Філатова втрачає не тільки свої найкращі якості дівчини з народу, але й інтерес до життя своїх співвітчизників – простих селян, серед яких вона зростала, та власної родини: «**Золушка (насмешливо):** Большая жизнь! Великие дела!.. / Какие сногшибательные драмы / Провинция привносит в жизнь мою!.. / Надеюсь, ваш рассказ окончен, дамы?.. / Тогда вещички в руки и – адью!.. <...> Ах, этот тип людей, – как тараканы: / Появятся – не выведешь потом!..»

У своїй казці Філатов звертається не стільки до проблем минулого, скільки до реальності сьогодення, виходячи на рівень не тільки морального обличчя окремої людини, що зробила крок «из грязи – в князи», але й суспільства в цілому за принципом «від конкретного до загального». Спираючись на відомий казковий сюжет, сучасний автор створює сатиру на вічні вади людини та суспільства, які є актуальними і в наш час. Не випадково авторський підзаголовок казки зазначає: «Жестокая сказка в двух частях по мотивам Шарля Перро». Жорстокість самої казки проявляється у жорстокості її головної героїні, яка виявляє граничний егоїзм і заради досягнення мети не гребує нічим, аж до прямого злочину. Казка «жорстока» по відношенню до моральної деформації людини і суспільства взагалі

і її головної героїні, яка цілком заслужено набуває у творі знакового іменування: Шут вимовляє: «Как звали Вас в селе – для нас не тайна, / Но кличку Вам придумали и тут... / И слуги во дворце Вас не случайно / Не Золушкой, а Злобушкой зовут!..» (курсив наш. – Ю.П.). Тема зради свого минулого, своїх витоків, своєї родини гранично загострюється письменником у сцені, де нова Попелюшка виганяє з королівського палацу рідного батька, який потім гине на вулиці, а дочка не тільки не тужить за ним, навіть не хоче поховати його по-людськи. Треба зазначити, що фінал казки, залишаючи надію, що зло у будь-якому випадку (хоча б за допомогою чарівних сил) буде покаране, переносить увагу на проблеми іншого порядку. В епілозі один з сусідів Попелюшки, характеризуючи причини її повернення у рідне село, «з гіркотою» промовляє: «За что попёрли, – и козе понятно: / Народный защищала интерес!..», а Мачуха додає: «Для власти нашим мнением гнушаться / Традиция не новая вполне... / Подумайте, не дали девке шанса / Поправить ситуацию в стране!..» (курсив наш. – Ю.П.). Таким чином, Філатов викриває різного рівня причини суспільних (і державних!) негараздів і поневірянь.

Б.Л. ПАСТЕРНАК – ПЕРЕВОДЧИК ПОЕЗИИ ДЖ. КИТСА

Приходько В.С., Линченко Н.Ю. (Харьков)

Проблема перевода стихотворений и восприятия английского поэта XIX в. Дж. Китса в переводе Б. Пастернака – один из аспектов изучения литературных связей в авангардистском искусстве. В обширной переводческой практике Б. Пастернака наиболее четко прослеживаются индивидуальные творческие принципы переводчика, решительное обновление художественной образности перевода. В группировке «Центрифуга» (Б.Л. Пастернак, С.П. Бобров, Н.Н. Асеев) поэты утверждали, что художественное творчество должно стать не подражанием, а продолжением природы, которая через творческую волю человека создает «новый мир, сегодняшний, железный», отразившийся в аналогичных исканиях в области живописи (К. Малевич) и театра (В. Мейерхольд). Выбор сонетов «Прекрасное пленяет навсегда», «Кузнечик и сверчок», «Море» был не случаен.

Б. Пастернак переживал все изменения в природе как события собственной жизни:

